

STORTINGET

Innst. 232 L

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 43 L (2024–2025)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i energiloven (tidlig saksavslutning mv.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

Energidepartementet fremmer i proposisjonen forslag til endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven). Lovforslagene har sin bakgrunn i departementets høringsnotat som ble sendt ut 26. juni 2024.

Forslaget omfatter blant annet innføring av en ny hjemmel for at saksbehandlingen av energiprosjekter som klart ikke vil få konsesjon, kan avsluttes på et tidlig stadium i konsesjonsprosessen, en ny frist for å søke om konsesjon etter fastsettelsen av utredningsprogram, en henvisning til reglene om meldeplikt og en ny hjemmel for å avvise mangelfulle meldinger og søknader. Videre foreslås det å innføre henteplikt for produksjon av elektrisk energi ved at områdekonsesjonær på forespørsel må bygge nettanlegg helt frem til nye produksjonsanlegg som tilknyttes nett opp til og med 22 kV, modernisering av søknads- og kunngjøringsreglene, forlengelse av den maksimale varigheten for nye konsesjoner, lovfesting av detaljplanfasen, innføring av nye frister for bygging og idriftsettelse samt endringer i omgjøringsreglene og en ny hjemmel for å pålegge etterundersøkelser.

Det vises til Prop. 43 L (2024–2025) for nærmere redegjørelse for forslaget til endringer i energiloven.

2. Komiteens behandling

Komiteen inviterte til skriftlige innspill i saken og mottok åtte innspill. Sakens dokumenter, inkludert de skriftlige innspillene, er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, lederen Ingvild Kjerkol, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal og Sigurd Kvammen Rafaelsen, fra Høyre, Jan Tore Sanner, Michael Tetzschner, Bård Ludvig Thorheim og Ove Trellevik, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, Lisa Marie Ness Klungland og Gro-Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at energipolitikken er basert på at de norske energi- og naturressursene skal forvaltes på en samfunnsmessig rasjonell måte med generasjonsperspektiv. Regelverket krever konsesjon (tillatelse) for å kunne bygge, eie og drive et større kraftverk eller nettanlegg. Konsesjonsbehandling er et virkemiddel for å sørge for en god ressursutnyttelse og redusere negative virkninger utenfor sektoren.

Komiteen viser til at det norske kraftsystemet er væravhengig, og kraftbalansen varierer fra år til år. Det er store ambisjoner for økt utbygging av ny fornybar

produksjon, og dette vil også nødvendiggjøre utbygging av nett. En økt andel av uregulerbare fornybare energikilder nødvendiggjør et økt behov for fleksibilitet for å dekke kraftbehovet i topplasttimene og holde systemet i balanse.

Komiteen viser til at forslagene sikter mot å gjøre konsesjonsprosessen mer effektiv og bedre tilpasset for å møte samfunnets behov i tiden fremover. Noen av endringene departementet foreslår, er lovfesting av forvaltningspraksis og vil i seg selv ikke sikre raskere konsesjonsbehandling, men gjør prosessen mer åpen og forutsigbar.

Komiteen konstaterer at lovendringene vil gjelde generelt for alle energianlegg etter energiloven, slik som produksjons-, fjernvarme- og nettanlegg. Komiteen deler departementets syn på at energilovens regler så langt det er hensiktsmessig bør være de samme for anlegg for produksjon av energi og overføring og distribusjon av energi.

Komiteen viser til Energikommisjonens rapport NOU 2023:3 Mer av alt – raskere, der det forventes at forbruksveksten vil bli betydelig større enn planene for økt fornybar kraftproduksjon. Det blir derfor viktig å effektivisere og forenkle saksbehandlingen og stille tydeligere krav om fremdrift i prosjekter som har konsesjon. Komiteen mener de foreslåtte tiltakene vil kunne bidra til raskere utbygging av ny fornybar kraftproduksjon og raskere økning av nettkapasiteten for å få kraften frem. Proposisjonen inneholder en rekke regelendringer som skal understøtte en raskere realisering av disse målsettingene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen i Prop. 43 L (2024–2025) fremmer forslag om frister for aktører som ønsker å bygge ut kraft. Disse medlemmer mener at det virker ensidig å bare skulle ønske å sette frister fra statens side til aktører, uten å selv innføre frister for egen saksbehandling. Disse medlemmer mener aktuelle frister kan være på tre måneder fra konsesjonssøknaden bekreftes å være komplett til den sendes på høring, og en ny frist på to år fra høringen er gjennomført til NVE fatter et vedtak.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre en frist for egen saksbehandling av konsesjonssøknader fra søknaden er bekreftet komplett til den sendes på høring, og fra høringen er gjennomført til NVE fatter vedtak.»

Disse medlemmer vil for øvrig påpeke at det kan være fornuftig med enkelte forenklinger av regelverket for konsesjonssøknader om utbygging av sol-

kraft, all den tid det er en teknologi med lavere kompleksitet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til Innst. 183 S (2024–2025) og behandlingen av representanter fra Høyres forslag i Dokument 8:54 S (2024–2025) om raskere konsesjonsbehandling og mer kraft. I denne saken fremmet disse medlemmer forslag om en reform av konsesjonssystemet med mål om å redusere saksbehandlingstiden og ha en mer effektiv konsesjonsbehandling i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Energidepartementet, samtidig som hensynet til grundighet i konsesjonsbehandlingen, gode miljøundersøkelser og medvirkning ivaretas. Disse medlemmer viser til at spesielt fire av tiltakene som ble omtalt i representantforslaget kan være aktuelle å vurdere i sammenheng med endringer i energiloven:

- Tiltak som bør fritas fra konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen, for eksempel energitiltak på grønt areal, endringer eller utvidelser som skal gjennomføres på eksisterende nettanlegg og som i liten grad berører naboer, mindre solkraft- og nærvindprosjekt m.m.
- Innføre tidsfrister for konsesjonsbehandlingen sammen med omforente fremdriftsplaner. Det må være en tydelig prioritering av saker, rask tildeling av saksbehandling og frister for trinnene i konsesjonsprosessen.
- Raskere digitalisering av konsesjonsprosessene.
- Ta i bruk parallell behandling i større grad og redusere tiden saker ligger i ro mellom ulike saksbehandlere og instanser.

Disse medlemmer viser også Dokument 8:222 S (2021–2022) fra representanter fra Høyre om energi for fremtiden og behandlingen av partiets forslag i Innst. 446 S (2021–2022), hvor Høyre foreslo å be regjeringen sette frister for forvaltningens saksbehandlings- og klagebehandlingstid i energisaker, som alle partier utenom Venstre og Miljøpartiet De Grønne sluttet seg til i innstillingen.

3.1 Tidlig saksavslutning

Komiteen viser til forslaget om å innføre en hjemmel i energiloven for at konsesjonsmyndigheten i visse tilfeller kan avslutte behandlingen på meldingsstadiet, uten å fastsette et utredningsprogram. Forslaget har sin bakgrunn i Meld. St. 25 (2015–2016) Kraft til endring – Energipolitikken mot 2030 og Meld. St. 28 (2019–2020) Vindkraft på land – Endringer i konsesjonsbehandlingen, hvor det varsles at forslag om en hjemmel vil bli fremmet om «tidlig avslag» i konsesjonssaker etter energiloven.

Komiteen deler synet på at tidlig saksavslutning kan spare unødvendige kostnader og belastning for de involverte aktørene, men kan samtidig være et inngripende tiltak. Ordningen må etter komiteens oppfatning derfor praktiseres restriktivt. Mangel på kunnskap og uenighet eller konflikt kan ikke i seg selv gi grunnlag for tidlig saksavslutning, og komiteen minner om viktigheten av veiledning og dialog i slike tilfeller. Komiteen vil understreke departementets presisering av at den nye hjemmelen til å avslutte behandlingen av en melding ikke kan begrunnes i at meldingen inneholder feil eller mangler som kan rettes. Likeledes må forslagsstiller gis anledning til å uttale seg før en sak avsluttes. Komiteen mener det er et viktig hensyn som konsesjonsmyndigheten må ivareta i sin vurdering av tidlig saksavslutning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, understreker de tydelige vilkårene for hvilket grunnlag konsesjonsmyndigheten kan, og ikke kan, avslutte en behandling på meldingsstadiet. Flertallet støtter at terskelen for tidlig saksavslutning er høy, og at verken fravær av kunnskap i et område eller konsesjonsmyndighetens vurdering av konfliktnivået kan legges til grunn. Flertallet viser videre til at det i proposisjonen fremgår at det må foreligge tilstrekkelig kunnskap på beslutningstidspunktet om faktiske forhold som kan begrunne en tidlig saksavslutning. Behandlingen av en melding kan ikke avsluttes i medhold av § 2-1 annet ledd bokstav d hvis begrunnelsen er negative konsekvenser som i vesentlig grad kan belyses gjennom en konsekvensutredning.

Flertallet understreker at tildeling av konsesjoner i henhold til energilovregelverket skal skje på grunnlag av objektive, transparente og ikke-diskriminerende kriterier. Videre viser flertallet til lovforslaget § 2-1 og hvilke kriterier som må ligge til grunn for tidlig saksavslutning. Store deler av Norges areal ligger eksempelvis delvis innenfor nedbørsfelt til et vernet vassdrag og dermed innenfor et vernevedtak. Flertallet mener i likhet med flere av høringsinstansene at bestemmelsen bør være mer presis, at ordlyden må være «direkte innvirkning på verneverdiene», og at prosjektene i hovedsak må være planlagt innenfor vernevedtak.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Energiloven § 2-1 annet ledd bokstav b skal lyde:

- b. tiltaket helt eller delvis er planlagt plassert i et område omfattet av vernevedtak etter naturmangfoldloven eller Stortingets vedtak om vern av vassdrag, og tiltaket vil ha direkte innvirkning på verneverdiene»

Flertallet vil fremheve at bruken av bokstav d i § 2-1 innehar tydelige avgrensninger, og vektlegger at det foreligger et strengt beviskrav for å kunne benytte tidlig saksavslutning på meldingsstadiet. Et strengt beviskrav tilsier at vurderingen av hvorvidt tiltakets fordeleler ikke kan veie opp for ulemperne og at dette heller ikke kan kompenseres ved avbøtende tiltak, må være svært entydig dersom tidlig saksavslutning skal benyttes. Terskelen for å benytte tidlig saksavslutning skal være høy. Hvis man som foreslått skulle bruke prioriterte arter som avvisningsgrunn, må dette i alle tilfeller bevises og eventuelt påvises at faktisk påvirker den prioriterte arten vesentlig.

Flertallet mener det er avgjørende å få mer fornybar kraft i Norge og er glad for at Stortinget har styrket kommunenes rolle i nasjonal energipolitikk. Flertallet viser til at kommunene er gitt et betydelig ansvar for å vurdere fordeler og ulemper i energisaker gjennom å behandle planer om vindkraft etter plan- og bygningsloven med områderegulering. Energiltak medfører negative virkninger av ulik størrelse, og i hvilken grad ulemperne veier opp for fordelene på et såpass tidlig tidspunkt, vil kunne være skjønnsbaserte vurderinger, og derfor er kommunens vurdering viktig. Flertallet legger til grunn at en melding ikke kan avsluttes i medhold av § 2-1 annet ledd bokstav d hvis begrunnelsen er negative konsekvenser som i vesentlig grad kan belyses gjennom en konsekvensutredning.

Flertallet viser til at bestemmelsen er en «kan»-bestemmelse. Flertallet mener at dersom vertskommunen er positiv til å utrede et prosjekt, skal dette være et tungtveiende moment i vurderingen av om hjemmelen for tidlig saksavslutning bør brukes.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringen foreslår å endre § 2-1 i energiloven slik at enkelte saker kan avvises på meldingsstadiet. Disse medlemmer støtter forslaget, som vil gjøre at useriøse prosjekter med stor naturskade raskt kan legges bort, og at det dermed kan skapes mindre usikkerhet i lokalsamfunn. Disse medlemmer støtter at adgangen er generelt formulert, særlig i § 2-1 annet ledd bokstav d, noe som gjør at hensyn til påvirkning på lokalsamfunn og naboer kan vektlegges, og at omkamper om utbygging på arealer som allerede er vurdert til kraftutbygging, kan legges bort.

Disse medlemmer mener at den nye § 2-1 ikke bør praktiseres for konservativt, men at konsesjonsmyndigheten bør stille strenge krav til hvilke meldinger det skal brukes verdifull tid på. Disse medlemmer går ut fra at det er intensjonen i lovforslaget å gi konsesjonsmyndigheten en vid adgang til å avslutte saker, med formuleringene om at adgangen kan brukes dersom «tiltaket helt eller delvis er planlagt plassert i et om-

råde hvor det er særlig fare for naturskade» og «tiltaket vil medføre vesentlige ulemper for miljø eller annen arealbruk som klart overstiger nytten ved tiltaket». Selv om det i proposisjonen legges opp til en høy terskel, skriver regjeringen også følgende:

«Sentralt i denne sammenheng er grunnvilkåret om at det må være 'klart at søknaden om konsesjon til tiltaket vil bli avslått'. Vilkåret innebærer blant annet at konsesjonsmyndigheten ikke utelukkende kan legge vekt på de faktiske forholdene slik de fremstår på meldingsstadiet. Tidlig saksavslutning forutsetter for eksempel at det ikke er potensial for å avhjelpe den aktuelle avslagsgrunnen i tilstrekkelig grad gjennom vilkår om avbøtende tiltak eller andre egnede begrensninger i konsesjonen.»

Disse medlemmer mener dette bør bety at det også må være en subjektiv vurdering av potensialet for å bøte på de negative konsekvensene av et prosjekt det er sendt inn melding om.

3.2 Avvisning

Komiteen viser til forslaget om å innføre en bestemmelse om avvisning av meldinger og søknader som inneholder feil og mangler i ny § 2-3. Avvisning innebærer at behandlingen av saken avsluttes uten at sakens realitet blir avgjort. Forslagene er ment å tilrettelegge for at mangelfulle prosjekter kan avsluttes så tidlig som mulig i konsesjonsprosessen, som kan frigjøre ressurser til raskere konsesjonsbehandling av komplette søknader om realiserbare prosjekter.

Komiteen viser til at feil eller mangel ved en melding eller en søknad foreligger hvis vilkårene for å behandle den ikke er til stede. Komiteen mener regelen må anvendes i sammenheng med veiledningsplikten etter forvaltningsloven § 11. Det innebærer blant annet at konsesjonsmyndigheten skal gi tiltakshaver nødvendig veiledning og sette en rimelig frist for retting. Der som det er et rimelig behov for flere omganger med veiledning, har konsesjonsmyndigheten mulighet til å utsette rettefristen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne støtter bestemmelsen i ny § 2-3 om å avvise mangelfulle prosjekter. Disse medlemmer viser til at en melding i reindriftsområder som ikke inneholder en forpliktende beskrivelse som sikrer effektiv deltakelse fra reindriften i henhold til kravene i folkeretten, må beskrives som mangelfull og avvises etter denne bestemmelsen.

3.3 Søknadsfrist

Komiteen viser til forslaget om å innføre en frist for å søke om konsesjon der det er fastsatt utredningsprogram. En søknadsfrist vil bidra til en mer effektiv

gjennomføring av påbegynte saker og sikre allmennheten og berørte interesser større forutsigbarhet om prosjektets fremdrift. Komiteen mener et langt tidsforløp mellom fastsettelsen av utredningsprogram og søknadstidspunkt kan utløse behov for oppdaterte utredninger, med betydelig tidstap dersom det må gjennomføres flere runder med konsekvensutredninger med påfølgende justering av søknaden og ev. nye høringer.

Komiteen har merket seg at lovforslagets frist er endret etter høringsrunden, slik at fristen for å utarbeide søknad endres fra to til tre år fra konsekvensutredningen (KU). Begrunnelsen for endringen er at enkelte høringsinstanser mener en toårsfrist i flere tilfeller vil være for knapp. I noen saker bør konsekvensutredninger gjennomføres over en lengre periode enn ett til to år, for eksempel for å fange opp sesongvariasjoner eller på grunn av ugunstige værforhold i enkeltår.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener de beste grunner taler for å opprettholde en frist på to år, da det ellers er opplyst at det vil være kurant å få innvilget en rimelig fristutsettelse dersom tiltakshaver har et legitimt behov for en lengre frist på grunn av forhold tiltakshaver ikke kan klandres for.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Energiloven § 2-1 tredje ledd skal lyde:

Hvis forslagsstilleren ikke har søkt om konsesjon innen to år etter at utredningsprogrammet er fastsatt, må tiltaket meldes på nytt før det kan søkes om konsesjon. Konsesjonsmyndigheten kan forlenge fristen etter søknad.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne støtter at søknadsfristen i ny § 2-1 settes til tre år, noe som både ivaretar at det kan gjennomføres gode nok miljøundersøkelser i ulike sesonger, og at undersøkelsene skal være oppdaterte. Disse medlemmer legger til grunn at praksisen for å forlenge søknadsfrister håndheves restriktivt.

3.4 Unntak fra høring og kunngjøring av søknad

Komiteen har merket seg forslaget om at høring og kunngjøring kan unnlates der det er «klart at søknaden vil bli avslått». Dette er i samsvar med gjeldende rett, da dagens ordlyd i energiloven § 2-1 sjette ledd siste punktum og syvende ledd tredje punktum, der kunngjøring og høring av søknader som åpenbart vil få avslag, kan unnlates. Komiteen støtter tiltaket.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt støtter bestemmelsen i ny § 2-2 om at kun søknader som tilfredsstiller gjeldende krav, skal sendes på høring, noe som vil skape mindre usikkerhet og gjøre at det brukes mindre tid på dårlige prosjekter.

3.5 Områdekonsesjonærens henteplikt

Komiteen viser til at det etter energiloven § 3-2 innen et geografisk avgrenset område kan gis en generell konsesjon til å bygge, eie og drive anlegg for fordeling av elektrisk energi, kalt områdekonsesjon. Områdekonsesjon gis for fordelingsanlegg med nominell spenning fra 230 V og opp til og med 22 kV.

Komiteen viser til forslaget om å innføre en plikt for områdekonsesjonærer for tilknytning av produksjon som tilknyttes nett opp til og med 22 kV, nærmere omtalt som «områdekonsesjonærens henteplikt». Konsesjonæren må på forlangende bygge nettanlegg frem til et hensiktsmessig grensesnitt ved nye produksjonsanlegg. Komiteen har merket seg at utformingen av selve henteplikten er gjort teknologinøytral og i utgangspunktet vil gjelde likt for alle typer produksjonsformer.

Komiteen støtter forslaget og mener innføringen av henteplikt vil bidra til å fjerne en barriere for mindre prosjekter. Komiteen antar at forslaget vil bidra til at flere konsesjoner blir realisert, og at en gunstig virkning vil være at NVE ikke lenger skal godkjenne detaljplaner for bygging og drift av nettilknytningen, og at man kan unngå forsinkelser i fremdriften av prosjekter der tiltakshaver må søke om egen anleggs-konsesjon for nettilknytningen fordi man ikke får en avtale med den lokale områdekonsesjonæren.

Komiteen er på det rene med at forslaget isolert sett kan medføre en økt arbeidsmengde for områdekonsesjonærene, men at de kan rendyrke sin ekspertise på nettdrift og netteierskap. Samtidig vil komiteen fremheve at nettselskapene får adgang til å søke dispensasjon fra henteplikten dersom tiltaket ikke vurderes å være samfunnsmessig rasjonelt. Det er også positivt at kraftverksutbyggere fortsatt kan velge å søke om egen anleggs-konsesjon for nettilknytningen dersom det er ønskelig, og dette vil etter komiteens syn gi en større fleksibilitet i utviklingen av prosjekter.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne støtter forslaget om § 3-4 a nytt annet ledd om å bygge nettanlegg fram til mindre produksjonsanlegg for strøm. Disse medlemmer mener dette kan gjøre det enklere for lokal kraftproduksjon på grå arealer, noe som er positivt da det ikke fører med seg nye na-

turinggrep. Samtidig er disse medlemmer klare over at den nye lovbestemmelsen kan være positiv for småkraft, kraftproduksjon som kan ha betydelige konsekvenser for natur, og som samtidig er mindre effektiv enn annen vannkraftutbygging. Disse medlemmer mener at den nye bestemmelsen ikke bør føre til en mer liberal holdning til nye tillatelser for småkraft. Disse medlemmer understreker også viktigheten av at det er kraftprodusentene som skal ta regningen for denne nettutbyggingen.

3.6 Modernisering av regler for søknad og kunngjøring

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringen foreslår en ny § 2-2, som moderniserer reglene for kunngjøring av søknader. Søknadene skal være digitalt tilgjengelige og skal ikke kunngjøres i Norsk lysingsblad. Disse medlemmer er enige i dette, men mener at kunngjøringene fortsatt bør finnes i fysiske eksemplarer i berørte kommuner og hos NVE, noe som vil gjøre det enkelt for innbyggere som foretrekker fysiske eksemplarer, å orientere seg om viktige lokale saker.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Energiloven § 2-2 femte ledd første punktum skal lyde:

En søknad som tilfredsstiller gjeldende krav, skal tilgjengeliggjøres på konsesjonsmyndighetens nettsted, legges ut i Norges vassdrags- og energidirektorat og i berørte kommuner eller annet høvelig sted i distriktet til gjennomsyn, kunngjøres i en eller flere aviser alminnelig lest i distriktet og sendes på høring.»

3.7 Kostnader ved kunngjøring av konsesjon

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne støtter regjeringens forslag om å legge til i ny § 2-4 at den som gis konsesjon, skal betale for kunngjøringen av den.

3.8 Konsesjoners varighet

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringen innstiller på å øke den øvre grensen i energiloven for hvor lang varighet konsesjoner kan ha etter lovens kapittel 3, 4 og 5, fra 30 til 50 år. Disse medlemmer mener det fra regjeringens side ikke presenteres sterke grunner eller behov for en slik vesentlig utvidelse. En slik utvidelse vil kunne øke usikkerheten om de langsiktige virkningene av etablering av større energianlegg. Disse medlem-

mer vil også påpeke at det er viktig innen rimelig tid å ha mulighet til å stille nye eller justerte krav til anlegg med konsesjon.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Energiloven ny § 2-4 annet skal lyde:

Konsesjon etter kap. 3, 4 og 5 gis for et begrenset tidsrom på inntil 30 år regnet fra da konsesjonen ble gitt.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener at forslaget om mye lengre varighet for konsesjoner i ny § 2-4 vil svekke den nasjonale, demokratiske kontrollen med store energianlegg fra myndighetene og allmennhetens side. Usikkerheten og uroen i kommunene kan øke som følge av dette. Endringen vil gjøre at det som regel må gå lengre tid før man kan justere konsesjonene og legge inn strengere miljøkrav, om det trengs.

3.9 Frist for byggestart

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne er glade for at vindkraftmeldingen, Meld. St. 28 (2019–2020), endelig følges opp, og at det foreslås tidsfrister ved etablering av både vindkraftprosjekter og andre energianlegg i ny § 3-1 b og § 10-2.

Disse medlemmer mener likevel at fristen for byggestart på fem år er altfor lang ventetid, særlig når det gjelder produksjonsanlegg. For nettutbygging, som er en monopolvirksomhet, anser disse medlemmer fem års frist som uproblematisk, og når det gjelder jernbaneanlegg er dette særlig forståelig. Disse medlemmer mener likevel at fem år er altfor lenge og skaper unødig uro og usikkerhet, når det gjelder produksjonsanlegg.

3.10 Frist for idriftsettelse

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at fristen for idriftsettelse er foreslått av regjeringen i ny § 3-1 b til ti år: Fem år til byggestart og fem år etter det til idriftsettelse. Disse medlemmer mener dette skaper økt uro og usikkerhet for lokalsamfunnene. Disse medlemmer er redde for at konsesjonene kan fungere som verdipapirer, som selges videre fra eier til eier, uten at kommunene har noe kontroll over hva som skjer. Disse medlemmer mener det bør skilles mellom nettanlegg og lignende, og produksjonsanlegg. Disse medlemmer understreker at fristen for idriftsettelse bør tolkes som fristen for at hele anlegget er satt i drift.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Energiloven ny § 3-1 b første til tredje ledd skal lyde:

§ 3-1 b (*Frister for bygging og idriftsettelse*)

En konsesjon for anlegg for omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi etter § 3-1 bortfaller hvis arbeidet ikke er satt i gang innen fem år fra da konsesjonen ble gitt. Anlegget skal settes i drift innen fem år fra tidspunktet da arbeidet ble satt i gang.

En konsesjon for anlegg for produksjon av elektrisk energi etter § 3-1 bortfaller hvis arbeidet ikke er satt i gang innen tre år fra da konsesjonen ble gitt. Anlegget skal settes i drift innen tre år fra tidspunktet da arbeidet ble satt i gang.

Fristenes lengde kan fravikes i konsesjonen. Fristene kan etter søknad forlenges av konsesjonsmyndigheten med inntil to år av gangen og i maksimalt fire år til sammen for anlegg for produksjon av elektrisk energi. Beslutning om fristutsettelse treffes ved enkeltvedtak.»

«Energiloven § 10-2 første ledd skal lyde:

Departementet eller reguleringsmyndigheten kan trekke tilbake en konsesjon eller annen tillatelse dersom rettighetshaveren har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold av vesentlig betydning for vedtaket. Det samme gjelder dersom rettighetshaveren ikke lenger anses skikket til å utøve virksomheten etter grovt eller gjentatte brudd på *denne* loven eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven. *En konsesjon kan også trekkes tilbake ved oversittelse av frister gitt i eller i medhold av denne loven, og som er knyttet til fremdriften av tiltaket. Konsesjoner for produksjon av elektrisk energi skal trekkes tilbake ved oversittelse av frister, inkludert mulig forlengelse, gitt i eller i medhold av denne loven og som er knyttet til fremdriften av tiltaket.*»

3.11 Lovfesting av detaljplanfasen

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne er glade for at regjeringen sendte forslag på høring med forslag om krav til detaljplan for anleggs-konsesjoner etter energiloven § 3-1, med mulighet for å frafalle kravet i enkelte saker. Disse medlemmer mener derfor det er skuffende at regjeringen har gått tilbake på dette, og foreslår i ny § 3-1 a at konsesjonsmyndigheten kan bestemme dette.

Disse medlemmer har forståelse for at dette ikke er nødvendig i en rekke saker om mindre nettutbygginger, men mener derfor at det er nødvendig å skille mellom reglene for produksjonsanlegg og andre anlegg.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Energiloven ny § 3-1 a første ledd skal lyde:

§ 3-1 a (*Detaljplan*)

Konsesjonsmyndigheten kan bestemme at konsesjonæren skal utarbeide en detaljplan for bygging og drift av anlegg for omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi med konsesjon etter § 3-1. Konsesjonæren skal utarbeide en detaljplan for bygging og drift av nye anlegg for produksjon med konsesjon etter § 3-1. Detaljplanen skal vise og redegjøre for den endelige utbyggingsløsningen, alle planlagte arealinngrep, hvordan miljø og landskap skal ivaretas i anleggs- og driftsfasen, og ellers utfylle konsesjonen så langt det er nødvendig. Dersom utbyggingsløsningen beskrevet i detaljplanen kan gi endrede virkninger for miljø- og samfunnsinteresser sammenlignet med den utbyggingsløsningen som lå til grunn for konsesjonen, skal detaljplanen ha nødvendige utredninger og beskrivelser av de endrede virkningene. Anleggsarbeidet kan ikke starte før detaljplanen er godkjent av konsesjonsmyndigheten.»

3.12 Endringer i omgjøringsreglene

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne støtter regjeringens forslag av endret § 10-4, noe som vil gjøre at flere hensyn kan være grunnlag for omgjøring av konsesjon. Hensynet til andre næringer, direkte berørte og lignende vil nå helt klart kunne være et grunnlag for omgjøring i enkelte saker.

3.13 Ny hjemmel for å pålegge etterundersøkelser

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne støtter regjeringens forslag om ny § 10-1 a, som legger til rette for at selskaper pålegges etterundersøkelser knyttet til konsekvensene av tiltak. Dette vil sørge for at påvirkning på fugl, reindrift, friluftsliv, støyfølsom bebyggelse og andre hensyn kan undersøkes. Disse medlemmer understreker viktigheten av at konsesjonsmyndigheten kan fastsette rammene for undersøkelsesarbeidet, herunder frister og hvilke fagmiljøer eller selskaper som kan utføre undersøkelsene. Det kan sikre en nødvendig uavhengighet som ofte mangler i utredningsarbeid.

3.14 Innføring av overtredelsesgebyrer

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne er positive til endringene i § 10-7 første og annet ledd. I første ledd vil det gis hjemmel til å sanksjonere bygging av anlegg uten godkjent detaljplan, eller i strid med denne, og overtredelse av pålegg om etterundersøkelser. Dette er særlig viktig for å sørge for en god natur- og miljøforvaltning.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen innføre en frist for egen saksbehandling av konsesjonssøknader fra søknaden er bekreftet komplett til den sendes på høring, og fra høringen er gjennomført til NVE fatter vedtak.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

Energiloven ny § 2-4 annet ledd skal lyde:

Konsesjon etter kap. 3, 4 og 5 gis for et begrenset tidsrom på inntil 30 år regnet fra da konsesjonen ble gitt.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 3

Energiloven § 2-2 femte ledd første punktum skal lyde:

En søknad som tilfredsstiller gjeldende krav, skal tilgjengeliggjøres på konsesjonsmyndighetens nettsted, legges ut i Norges vassdrags- og energidirektorat og i berørte kommuner eller annet høvelig sted i distriktet til gjennomsyn, kunngjøres i en eller flere aviser alminnelig lest i distriktet og sendes på høring.

Forslag 4

Energiloven ny § 3-1 b første til tredje ledd skal lyde:

§ 3-1 b (*Frister for bygging og idriftsettelse*)

En konsesjon for anlegg for omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi etter § 3-1 bortfaller hvis arbeidet ikke er satt i gang innen fem år fra da konsesjonen ble gitt. Anlegget skal settes i drift innen fem år fra tidspunktet da arbeidet ble satt i gang.

En konsesjon for anlegg for produksjon av elektrisk energi etter § 3-1 bortfaller hvis arbeidet ikke er satt i gang innen tre år fra da konsesjonen ble gitt. Anlegget skal settes i drift innen tre år fra tidspunktet da arbeidet ble satt i gang.

Fristenes lengde kan fravikes i konsesjonen. Fristene kan etter søknad forlenges av konsesjonsmyndigheten med inntil to år av gangen og i maksimalt fire år til sammen for anlegg for produksjon av elektrisk energi. Beslutning om fristutsettelse treffes ved enkeltvedtak.

Forslag 5

Energiloven § 10-2 første ledd skal lyde:

Departementet eller reguleringsmyndigheten kan trekke tilbake en konsesjon eller annen tillatelse der-

som rettighetshaveren har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold av vesentlig betydning for vedtaket. Det samme gjelder dersom rettighetshaveren ikke lenger anses skikket til å utøve virksomheten etter grovt eller gjentatte brudd på *denne* loven eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven. *En konsesjon kan også trekkes tilbake ved oversittelse av frister gitt i eller i medhold av denne loven, og som er knyttet til fremdriften av tiltaket. Konsesjoner for produksjon av elektrisk energi skal trekkes tilbake ved oversittelse av frister, inkludert mulig forlengelse, gitt i eller i medhold av denne loven og som er knyttet til fremdriften av tiltaket.*

Forslag 6

Energiloven ny § 3-1 a første ledd skal lyde:

§ 3-1 a (Detaljplan)

Konsesjonsmyndigheten kan bestemme at konsesjonæren skal utarbeide en detaljplan for bygging og drift av anlegg for omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi med konsesjon etter § 3-1. Konsesjonæren skal utarbeide en detaljplan for bygging og drift av nye anlegg for produksjon med konsesjon etter § 3-1. Detaljplanen skal vise og redegjøre for den endelige utbyggingsløsningen, alle planlagte arealinngrep, hvordan miljø og landskap skal ivaretas i anleggs- og driftsfasen, og ellers utfylle konsesjonen så langt det er nødvendig. Dersom utbyggingsløsningen beskrevet i detaljplanen kan gi endrede virkninger for miljø- og samfunnsinteresser sammenlignet med den utbyggingsløsningen som lå til grunn for konsesjonen, skal detaljplanen ha nødvendige utredninger og beskrivelser av de endrede virkningene. Anleggsarbeidet kan ikke starte før detaljplanen er godkjent av konsesjonsmyndigheten.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i energiloven (tidlig saksavslutning mv.)

I

I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. gjøres følgende endringer:

§ 1-4 skal lyde:

§ 1-4 (Statens anlegg)

Lovens bestemmelser i § 2-4 annet og tredje ledd og §§ 3-2, 3-3, 3-4, 3-4 a, 3-6 og 10-3 gjelder ikke for statens anlegg.

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1 (Melding med forslag til utredningsprogram)

Dersom et tiltak omfattes av kravet til melding med forslag til utredningsprogram etter plan- og bygningsloven kapittel 14, skal konsesjonsmyndigheten ha motatt slik melding og fastsatt utredningsprogrammet før det kan søkes om konsesjon etter loven her.

Konsesjonsmyndigheten kan ved enkeltvedtak avslutte behandlingen av en melding med forslag til utredningsprogram dersom det er klart at søknaden om konsesjon til tiltaket vil bli avslått fordi

- selskapet som har inngitt meldingen, er oppløst eller tatt under konkursbehandling
- tiltaket helt eller delvis er planlagt plassert i et område omfattet av vernevedtak etter naturmangfoldloven eller Stortingets vedtak om vern av vassdrag, og tiltaket vil ha direkte innvirkning på verneverdiene
- tiltaket helt eller delvis er planlagt plassert i et område hvor det er særlig fare for naturskade
- tiltaket vil medføre vesentlige ulemper for miljø eller annen arealbruk som klart overstiger nytten ved tiltaket.

Hvis forslagsstilleren ikke har søkt om konsesjon innen to år etter at utredningsprogrammet er fastsatt, må tiltaket meldes på nytt før det kan søkes om konsesjon. Konsesjonsmyndigheten kan forlenge fristen etter søknad.

Nåværende § 2-1 blir § 2-2. Femte til syvende ledd skal lyde:

En søknad som tilfredsstiller gjeldende krav, skal tilgjengeliggjøres på konsesjonsmyndighetens nettsted, kunngjøres i en eller flere aviser alminnelig lest i distriktet og sendes på høring. Offentlige organer som berøres av tiltaket, og andre som tiltaket direkte gjelder, skal få søknaden tilsendt i forbindelse med høringen. Det skal fastsettes en frist for å avgi uttalelse til konsesjonsmyndigheten. Søkeren skal betale utgiftene ved kunngjøringen og høringen. Kunngjøring og høring kan unnlates når det er klart at søknaden vil bli avslått, eller det av andre grunner finnes unødvendig.

Reglene om innsigelse i plan- og bygningsloven §§ 5-4 til 5-6 gjelder så langt de passer ved behandling av søknader etter § 3-1 og § 10-4 annet ledd. De samme organene som har innsigelsesrett etter plan- og bygningsloven, har også klagerett på konsesjonsvedtaket etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI. Departementet kan gi forskrift om bruk av innsigelse i konsesjonssaker etter loven her.

Behandlingen av en søknad etter denne *loven* kan utsettes i påvente av en *energiutredning* etter *forskrift fastsatt i medhold av § 7-1*.

§ 2-3 skal lyde:

§ 2-3 (*Mangelfull melding eller søknad*)

Har en melding etter § 2-1 eller søknad etter § 2-2 feil eller mangler som kan rettes, skal konsesjonsmyndigheten sette en frist for retting og gi nødvendig veiledning med opplysninger om følgene av at retting ikke foretas innen fristen.

En melding eller søknad som etter rettefristens utløp fremdeles inneholder feil eller mangler, skal avvises. Det samme gjelder dersom meldingen eller søknaden inneholder feil eller mangler som ikke kan rettes.

Konsesjonsmyndigheten kan gi oppfriskning for oversittelse av rettefristen.

Nåværende § 2-2 blir ny § 2-4 og skal lyde:

§ 2-4 (*Vedtak*)

Kongen kan gi forskrift om at nærmere bestemte vedtak etter § 3-1 skal fattes av Kongen i statsråd. Konsesjon etter denne lov kan ikke erstattes av rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven. Konsesjon til vindkraftanlegg på land etter § 3-1 kan ikke gis før tiltaket er planavklart etter plan- og bygningsloven.

Konsesjon etter kap. 3, 4 og 5 gis for et begrenset tidsrom på inntil 50 år regnet fra da konsesjonen ble gitt.

Konsesjon gis til bestemt person, selskap, lag, kommune eller fylkeskommune.

Konsesjonsmyndigheten kan pålegge den som gis konsesjon etter § 3-1, å betale utgiftene ved kunnngjøringen av konsesjonsvedtaket.

Nåværende § 2-3 blir ny § 2-5.

§ 3-1 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder ombygging eller utvidelse av bestående anlegg, *jf. § 10-4 annet ledd*.

Ny § 3-1 a skal lyde:

§ 3-1 a (*Detaljplan*)

Konsesjonsmyndigheten kan bestemme at konsesjonæren skal utarbeide en detaljplan for bygging og drift av anlegg med konsesjon etter § 3-1. Detaljplanen skal vise og redegjøre for den endelige utbyggingsløsningen, alle planlagte arealinngrep, hvordan miljø og landskap skal ivaretas i anleggs- og driftsfasen, og ellers utfylle konsesjonen så langt det er nødvendig. Dersom utbyggingsløsningen beskrevet i detaljplanen kan gi endrede virkninger for miljø- og samfunnsinteresser sammenlignet med den utbyggingsløsningen som lå til grunn for konsesjonen, skal detaljplanen ha nødvendige utredninger og beskrivelser av de endrede virkninge-

ne. Anleggsarbeidet kan ikke starte før detaljplanen er godkjent av konsesjonsmyndigheten.

Det kan fastsettes vilkår i konsesjonen om utarbeiding av, innholdet i og frist for innsending av detaljplanen. Konsesjonsmyndigheten kan forlenge fristen etter søknad fra konsesjonær.

§ 2-2 femte ledd og sjette ledd annet punktum gjelder tilsvarende for behandlingen av detaljplaner etter paragrafen her.

Ny § 3-1 b skal lyde:

§ 3-1 b (*Frister for bygging og idriftsettelse*)

En konsesjon etter § 3-1 bortfaller hvis arbeidet ikke er satt i gang innen fem år fra da konsesjonen ble gitt. Anlegget skal settes i drift innen fem år fra tidspunktet da arbeidet ble satt i gang.

Fristenes lengde kan fravikes i konsesjonen. Fristene kan etter søknad forlenges av konsesjonsmyndigheten med inntil to år av gangen. Beslutning om fristutsettelse treffes ved enkeltvedtak.

I fristene etter første og annet ledd medregnes ikke den tid som på grunn av ekstraordinære forhold (force majeure) har vært umulig å utnytte.

§ 3-2 nytt annet ledd skal lyde:

Konsesjoner etter første ledd omfatter også nødvendige nettanlegg som etableres for å oppfylle plikten etter § 3-4 a annet ledd.

§ 3-4 a nytt annet ledd skal lyde:

Områdekonsesjonæren skal på forespørsel bygge nødvendige nettanlegg helt frem til et anlegg for produksjon av elektrisk energi som tilknyttes nett med spenning opp til og med 22 kV innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for.

Nåværende § 3-4 a annet og tredje ledd blir tredje og nytt fjerde ledd.

§ 5-1 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder ombygging og utvidelse av fjernvarmeanlegg, *jf. § 10-4 annet ledd*.

Ny § 10-1 a skal lyde:

§ 10-1 a (*Etterundersøkelser*)

Konsesjonsmyndigheten kan i driftsperioden pålegge konsesjonæren å utføre og bekoste undersøkelser av tiltakets virkninger for miljø eller annen arealbruk. Pålegget skal angi nødvendige rammer for undersøkelsene. Kostnadene ved pålegget skal stå i et rimelig forhold til tiltakets antatte skadevirkninger og den antatte nytten av undersøkelsene.

Undersøkelsesrapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for konsesjonsmyndigheten.

§ 10-2 første ledd skal lyde:

Departementet eller reguleringsmyndigheten kan trekke tilbake en konsesjon eller annen tillatelse dersom rettighetshaveren har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold av vesentlig betydning for vedtaket. Det samme gjelder dersom rettighetshaveren ikke lenger anses skikket til å utøve virksomheten etter grovt eller gjentatte brudd på *denne* loven eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven. *En konsesjon kan også trekkes tilbake ved oversittelse av frister som er gitt i eller i medhold av denne loven, og som er knyttet til fremdriften av tiltaket.*

§ 10-4 skal lyde:

§ 10-4 (Omgjøring)

I særlige tilfeller kan tillatelser endres av hensyn til allmenne eller private interesser. Det skal tas hensyn til kostnadene en endring vil påføre konsesjonæren, og de fordelene og ulempene endringen for øvrig vil medføre.

Endringer i tillatelser kan også foretas etter søknad fra konsesjonæren. Bestemmelsene i § 2-2 gjelder tilsvarende.

§ 10-7 første og annet ledd skal lyde:

Departementet kan illegge overtredelsesgebyr etter reglene i forvaltningsloven § 44 til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer:

1. § 3-1 første ledd, § 3-1 a første ledd, § 3-1 b første ledd, § 4-2 første ledd, § 5-1 første ledd, § 5-4 første og tredje ledd, § 5-5 første og annet ledd, § 5-7 første, tredje og fjerde ledd, § 6-1 annet ledd, § 7-1, § 7-2 første ledd, § 7-3 første ledd, § 7-4 første ledd, § 8-2, § 8-3 første ledd, § 8-4 første ledd, § 8-5 første ledd, § 9-1 annet ledd, § 9-2 første ledd, § 9-3 første og annet ledd, § 9-5 annet ledd eller § 10-1 annet ledd
2. pålegg etter § 10-1 og § 10-1 a
3. konsesjon og konsesjonsvilkår, eller andre enkeltvedtak gitt i medhold av § 3-1 første ledd, § 3-1 a første ledd, § 3-1 b annet ledd, § 3-2, § 4-2 annet og tredje ledd, § 4-4 første ledd, § 5-2, § 5-3, § 5-4 første

ledd, § 5-5 tredje ledd, § 6-1 annet ledd, § 9-1 fjerde og femte ledd eller § 9-2 annet til fjerde ledd

4. forskrift, når det i forskriften er særskilt bestemt at overtredelse kan medføre overtredelsesgebyr.

Reguleringsmyndigheten kan illegge overtredelsesgebyr etter reglene i forvaltningsloven § 44 til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer:

1. § 3-3 første ledd, § 3-4 første ledd, § 3-4 a første og annet ledd, § 4-1 første ledd, § 4-3 tredje ledd, § 4-5 første ledd, § 4-5 a, § 4-6 første og annet ledd, § 4-7 første til tredje ledd, § 4-8, § 4-10 første og annet ledd, § 6-1 tredje ledd eller § 10-1 første, tredje og femte ledd
2. pålegg etter § 10-1
3. konsesjon og konsesjonsvilkår, eller andre enkeltvedtak gitt i medhold av § 3-3 fjerde ledd, § 3-4 tredje ledd, § 3-4 a fjerde ledd, § 4-1 annet og tredje ledd, § 4-2 fjerde ledd, § 4-3 annet, tredje og femte ledd, § 4-5 annet og tredje ledd eller § 6-1 fjerde ledd
4. forskrift, når det i forskriften er særskilt bestemt at overtredelse kan medføre overtredelsesgebyr.

§ 11-1 nytt fjerde til sjette ledd skal lyde:

I saker hvor et utredningsprogram ble fastsatt før ikrafttredelsen av § 2-1, regnes fristen i § 2-1 tredje ledd fra og med datoen bestemmelsen trer i kraft.

For konsesjoner tildelt før ikrafttredelsen av § 3-1 b regnes fristen i § 3-1 b første ledd første punktum fra og med datoen bestemmelsen trer i kraft.

Bestemmelsen i § 3-4 a annet ledd gjelder ikke for produksjonsanlegg som er bygget eller bygging er igangsatt, på det tidspunktet bestemmelsen trer i kraft.

II

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette de ulike bestemmelsene i kraft til ulik tid.
2. Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 8. april 2025

Ingvild Kjerkol

leder

Michael Tetzschner

ordfører

